

Nr 410.

Av herr **Skoglund** i Umeå, om ersättning åt värnpliktige *K. H. Asplund* för sjukdom, som kommit till synes under tiden för hans militärtjänstgöring.

Värnpliktige nr 142-69-32 Knut Harald Asplund, som är född den 22 mars 1911 och hemmahörande i Umeå, har under krigstjänstgöring ådragit sig skada, som numera, åtminstone tills vidare, gör honom till arbete oförmögen, men han har likväl icke tillerkänts någon sjukpenning eller livränta enligt militärersättningsförordningen eller andra för militär personal gällande motsvarande bestämmelser, enär såväl riksförsäkringsanstalten som också försäkringsrådet funnit skälig anledning antaga, att sjukdomens framträdande föranletts av annan orsak än tjänstgöringen och att denna icke väsentligen bidragit därtill.

Omständigheterna i ärendet äro likväl sådana, att det synes mig finnas anledning för riksdagen att tillerkänna den skadade, eller, om han skulle avlida till följd av skadan, hans efterlevande ersättning av statsmedel och får jag till stöd härför anföra följande.

Efter den förstärkta försvarsberedskapens intagande hösten 1939 har Asplund före den 21 juni 1940 fullgjort krigstjänstgöring i tre olika omgångar under sammanlagt 112 dagar, och var han härunder fullt frisk. Den 2 april 1941 inställde han sig ånyo till anbefalld krigstjänstgöring samt innehade under denna tjänstgöringsperiod förordnande såsom landstormsfänrik. Under denna tjänstgöringsperiod råkade Asplund den 20 augusti 1941 vid färd å cykel köra omkull och ådrog sig därvid skador å huvudet, och i anledning härav blev han samma dag intagen å Gällivare lasarett. Enär han förmodades lida av tumör i hjärnan, överfördes han till Umeå lasarett och därifrån till Serafimerlasarettet i Stockholm, varefter han opererades för tumor cerebri den 2 oktober 1941, varefter han den 8 december 1941 åter intogs å Umeå lasarett för efterbehandling. Under tiden fram till och med den 20 november 1941 redovisades Asplund såsom varande i tjänst på grund av gällande bestämmelser därom, att den som skadats i tjänsten icke må hemförlovas förrän tre månader förflutit från skadans inträffande.

Ehuru Asplund icke var fullt återställd från sin sjukdom medgavs han likväl på därom gjord framställning att fullgöra frivillig tjänstgöring under tiden 8 april 1942—27 mars 1943. Enahanda medgivande har jämväl lämnats för tiden 24 maj 1943—8 juni 1944. Under ifrågavarande tjänstgöringsperioder har Asplund använts i expeditionstjänst, och genom tjänstgöringen har han beretts möjlighet att försörja sig och sin familj.

I enlighet med gällande bestämmelser gjordes framställning till riksförsäkringsanstalten om att Asplund måtte beviljas ersättning av statsmedel på grund av kroppsskadan, då denna av vederbörliga militärmyndigheter ansetts förorsakad av tjänstgöringen. Genom beslut den 6 februari 1942, vari kungl. försäkringsrådet genom utslag den 4 september 1942 ej funnit skäl göra ändring, har riksförsäkringsanstalten emellertid funnit ersättning jämlikt bestämmelserna i 1927 års militärsättningsförfordning icke kunna beredas Asplund för ifrågavarande sjukdom, enär skälig anledning finnes antaga, att sjukdomens framträdande föränletts av annan orsak än tjänstgöringen, och att denna icke väsentligen bidragit därtill. Enligt riksförsäkringsanstaltens av försäkringsrådet fastställda beslut skulle det alltså finnas anledning antaga, att de huvudskador, som Asplund ådragit sig vid kullkörningen med cykel, icke skulle vara orsak till den tumör i hjärnan, för vilken han senare undergått operation och som alltjämt gör, att han är ur stånd att genom arbete försörja sig och sin familj.

Det finns givetvis icke vare sig möjlighet eller anledning för mig att göra gällande, att ämbetsverket har bedömt fallet felaktigt. Det står emellertid klart för mig, såväl att Asplund själv som också hans kamrater och andra hava den uppfattningen, att hans sjukdom är en följd av de skador, som han ådrog sig i huvudet, då han körde omkull den 20 augusti 1941 och färden hörde samman med tjänstgöringen. Med hänsyn till det angelägna uti, att personal vid krigsmakten, som under tiden för sin militärtjänstgöring eller under resor i anslutning till denna skadas, blir föremål för en välvillig bedömning, när det gäller ersättningsfrågor som här förevarande, synes det mig, att riksdagen bör tillerkänna Asplund ersättning enligt militärsättningsförfordningens grunder, även om det kan vara tveksamt, huruvida militärtjänsten eller annan orsak föränlett sjukdomens utbrott. Skulle Asplund till följd av sin skada avlida, synes ersättning böra i stället utgå till hans familj.

Ytterligare erforderliga upplysningar i ärendet torde kunna tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott genom hos riksförsäkringsanstalten förvarade handlingar i ersättningsmålet.

Med stöd av det sålunda anförda får jag härmed vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte, utan hinder av att vederbörande myndigheter funnit ersättning icke böra utgå, tillerkänna värnpliktige Knut Harald Asplund ersättning för sjukdom, som kommit till synes under tiden för hans militärtjänstgöring, enligt i militärsättningsförfordningen stadgade grunder.

Stockholm den 23 januari 1945.

Gösta Skoglund.
